

AI-119
April-2015
M.A., Sem.-IV
510 EB : Sociology
(Sociology of Region)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- સૂચના : (1) બધા પ્રશ્નોના જવાબ લખો.
(2) બધા પ્રશ્નોના ગુણ સરખા છે.

1. પ્રદેશના સમાજશાસ્ત્રનો અર્થ અને મહત્ત્વ સ્પષ્ટ કરો. 14

અથવા

પ્રો. ધૂર્યે દર્શાવેલા જ્ઞાતિના લક્ષણોને વર્તમાન ગુજરાતમાં તપાસો.

2. અન્ય પદ્ધતિ વર્ગોનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી ગુજરાતમાં તેઓના વ્યાવસાયિક અને રાજકીય પ્રશ્નોની ચર્ચા કરો. 14

અથવા

અસમાન જાતિ પ્રમાણની સમસ્યાને ગુજરાતના સંદર્ભમાં ચર્ચો.

3. અનુસુચિત જાતિ (દલિતો) અને વ્યવસાય વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવી તેઓના વિવિધ પ્રશ્નોની રજૂઆત કરો. 14

અથવા

અનામત વિરોધી આંદોલનના ઇતિહાસની ટૂંકમાં ચર્ચા કરો.

4. ગુજરાતના આદિવાસીઓના આર્થિક પ્રશ્નોનું વિશ્લેષણ કરો. 14

અથવા

નોંધ લખો.

- (1) શિક્ષણ અને નોકરીમાં અનામત
(2) પાટીદારોનો આર્થિક-સામાજિક વિકાસ.

5. નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં ઉત્તર આપો.

14

- (1) ભારતમાં અન્ય પછાત વર્ગો અંગેના કમિશનનું નામ શું છે ?
- (2) ભારતમાં અન્ય પછાત વર્ગોની અનામત 27 ટકા શા માટે છે ?
- (3) અનુસુચિત જાતિ (દલિતો) માટે હિંદુ વર્ણ વ્યવસ્થાનાં સંદર્ભમાં કયું નામ આપવામાં આવ્યું છે.
- (4) ગુજરાતમાં કયા રાજવીએ મફત અને ફરજિયાત શિક્ષણનો પ્રારંભ કર્યો હતો.
- (5) જળ, જંગલ અને જમીન કયા સામાજિક સમૂહ સાથે વિશેષ સંબંધિત છે ?
- (6) ગુજરાતમાં ધાર્મિક લઘુમતિઓનું પ્રમાણ કટેલા ટકા છે ?
- (7) ગુજરાતમાં અન્ય પછાત વર્ગો માટેના કમિશનના પ્રથમ અધ્યક્ષ કોણ હતા ?

Seat No. : _____

AI-119
April-2015
M.A., Sem.-IV
510 (EB) : Sociology
(Sociology of Region)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :** (1) Attempt **all** questions.
(2) **All** questions carry equal marks.

1. Clarify the meaning and importance of sociology of region. **14**

OR

Examine Prof. Ghurey's characteristics of caste in contemporary Gujarat.

2. Clarify the meaning of 'Other Backward Classes' and discuss their occupational and political problems. **14**

OR

Discuss the problems of unequal sex-ratio in the context of Gujarat.

3. Explain the relationship between scheduled castes and occupation and describe their various problems. **14**

OR

Discuss in brief the history of Anti-reservation movement.

4. Analyses the economic problems of tribals of Gujarat. **14**

OR

Write notes :

- (1) Reservation in education and jobs
(2) Economic and social development of patidar

5. Answer in brief :

14

- (1) What is the name of OBC commission in India ?
  - (2) Why 'OBC' reservation is 27 percent in India ?
  - (3) What is the name of scheduled caste in Hindu Varnashram ?
  - (4) In Gujarat which king introduced free and compulsory education ?
  - (5) Water, forest and land is related most with which social group ?
  - (6) What is the percentage of religious minority in Gujarat ?
  - (7) Who was the first chairperson of OBC Commission of Gujarat ?
-